

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

35. Gueicuni aulici mors infamis & tragica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

cantum ordinant cuius medium tenebant simulachra ex auro præcipua duo, velut triumphantia in ceruicibus Bonziorum, qui notis spatiis dum agmemisterent, instrumentorum, & vocum symphonia recreabatur. Decorum illorum surditas, & nates sine odoratu, incensio- ne suffituum copiosa; post hæc duæ ex carta statuae veniebant, affimilatae in Marchesium & Rhodium, gestabant illas baiuli dæmonum habitu; & subsiliebat circum cuneus Bonziorum, xertisque in eas linguæ, insulitate omnis ludibrii, sanniones graphicè agebant, variabantque decentem hanc scenam vlularibus arreptitiorum; at his, malè conciliati, celebriorem fecere Rhodium, & patientia illius, vni condolens eorum exitio, sibi ne verbo quidem cauens, auditorum ipsi maiorem collegit frequentiam. Quare vltimos Dæmon intendit conatus, vt validissima suorum machinatione, Regis erga nos euerteret animum, & ex beneuolo faceret inimicum, sed hæc sequentem ad annum pertinent; huic verò, seculi 27. debentur quibus ægrè aliud memorabilius Sinarum imperium vidit periclitatum diu sub Rege femina, & flagitiosissimo spadone; tunc versis in melius omnibus, ex præcipiti relurgens, & in pristinum decus reflorescens.

Gueicunum igitur hoc anno, vt ruina caderet grauiori, Rex in summum extulit potestatis & iure supremi Domini tituloque ornauit; nec aded mirum sibi eum æquasse, cui se qua luberet agendum, tanquam vile iumentum subiecerat; & vero illum ed egit vt in Prouinciis quindecim templa illi totidem sumptu magnifico ædificari pateretur, nec vlla honorem immodicum tardauit mora; certate Proreges æmula Gueicuni adulatione, quis prior operi admoueret manum; immanitate sumptuum, anteuertere inuicem, dicere perfectum, & Eunuchi statua consecrate, ea splendori apparatus profusione, & insolentia quæ Sinas bearet, si foret vero illorum & cæli Domino instructus. Vna femiviro utcumque Pechinum restitauit. Urbis enim angulos quatuor, eodem numero superbae templorum decorabant moles; medium Confusij Academia in templi modum fabricata quod sibi Gueicunus volebat cum eo fieri commune, suamque cum eius statua, in altari eodem collocari. Visum Literatis atrogans facinus, indignitatis minimè tolerandæ, perindè vt brutum animal virorum sanctissimo, & doctissimo æquaretur; intercessum ab iis fortiter, compulere spadonem templo locum alibi quærere, quod nihilo propè modestiùs è regione Academiae extruxit. Verum Literatos qui intercesserant, solenni sua in omnes barbarie quos suis nutibus non esset nactus morigeros, euerit funditus, bonisque, honore, & Magistratum quos pridem obibant gradu omni exutos, Pechino extruxit, qui fuit postremus, & iniquissimus regnantis femiviri, & furentis actus. Ægrotauit Rex Septembri mense, nec diu anxios tenuit medicos, aded illum assidua crapula pertinacii sagina premebat; & vitali exhauferat spiritu libido. Regis salute depolita, suam quoque Gueicunus desperauit, nisi fortè (quod rumor asse-

33.
Ignominio-
se Patres ha-
biti sed fru-
tuosè.

35.
Gueicuni au-
lici mors in-
famis & tra-
gica.

36.
Mors Reg.
Sin. inerti-
ssi-
mi, noui Re-
gis dotes e-
ximie.

rebat) veneno Regem petierat, acclamatum ite se Regem cogitans innumerabili eorum clientela quos sibi supremis Regni honoribus, & opibus emerat: quod si non falso iactatum est; falsus hic item fidelitatis simulator, verum patriciam, furo tegebat pietatis, qui super iargissima peregrinatum interea mitteret ad celeberrima idola, & supplicatum pro eius vita quem sceleratissime necabat. Vt cumque fuerit, ipsa grauitas mali, supremæ horæ nuncia Regi fuit, nec alio egiit ad festinandum monitorem. Fratrem Sinuam accersit Gueicuni artibus aulpsum, teneriterque flens queritur, cur se visendi officio iacentem, nunquam esset dignatus; veni, ait, mi Domine & Frater! quem ego vita plus diligo, veni ut viserem; & quidem sapiens, sed fuit qui semper excluderet. Gueicunum inuens; in casus tamen adhuc ancipites, oblectare & tacite; carebat Rex hærede imperij filio, quâ ut plurimum orbitate, effrenis Principum multatur lasciuia. Ad hunc eius fratrem successionis iure spectabat rerum summa. Huic imperium transcribit Rex moriens; Reginam coniugem, secundarias vxores duas, Gueicunum, & Vam Gueicuno intimum commendat. Morienti Princeps largè omnia promittit: quàm verè hic perparum interest; certè non potuit facinorosus Gueicunus quas breui luit pœnas, præterquam sibi tribuere; Celata enim Regis morte quæ contigerat Septembris ultimo solos Principes Mandarinos, & Ordinum capita in Senatum vocauit, retulitque ad illos paucis tantum ab horis orbatos Imperatore suo Sinas. Quid ergo, subdidit, opus factum? quem sumus illi successorem daturi? versansque pluribus deliberandi argumentum, ambigè licet; suspitionem fecit intelligentibus nimis claram, propendere se ad mouendum populum ut Regem peteret; id in se si caderet, non detrectaturum laboriosam ponderis tanti molem. At ipsi, præruptè, hoc erat, inquit, cui nos tractando aduocasti? & hic est aliquis consultandi locus? deest videlicet, Sinuam? simulque discessu, rogatam sententiam absolunt; sed vix palatio egressi Gueicunum in equo vident ad Sinuam immisissis habenis præcurrere, gratulatorum illi successionem imperij pari lætitia ut si eum crearet, & inauguraret. Vultum illi explicuit, sapiens iuuenis (annos vnde viginti nondum natus) comiterque acceptum, & paucis dimissum, subsecutus est hac voce, vnus qui proximè aderant percepta, proh frontè spadonis! quasi si hic alius à Gueicuno qui me fecit ab aula extorrem. Deductus inde in Regiam ordinum omnium gratulabundo comitatu, bi duo post coronatus est Imperator; contestatus primùm stylo Sinarum rituali, vim amicam se pati, cogi se precum imperio, coronæ caput subicere formidabili, & tremendæ quam esset conatus semel, & iterum à se amoliri, sed nimis constanter Mandarinis in suam infelicitatem animum obstinasse; opus fuisse alio capite, maturitate annorum, iudicij, & experientie solidato, ad ferendum idoneus, imparem huic esse iuuenem, & periculosus, magnisque inexpectum; his & similibus de more, prælusis iocosa; modestiæ simulachris, pa-

sita